

**KOMENDA GŁÓWNA
OCHOTNICZYCH HUFCÓW PRACY**

00-349 Warszawa, ul. Tamka 1

tel. 22 578-47-01/02

e-mail: kgohp@ohp.pl

www.ohp.pl

**Standardy ochrony
małoletniego uczestnika
Ochotniczych Hufców Pracy**

Polityka ochrony małoletniego
w Ochotniczych Hufcach Pracy

Warszawa 2024

SPIS TREŚCI:

Preambuła	3
Definicje pojęć	4
I. Zasady organizacji bezpiecznego środowiska działań.....	7
II. Zasady bezpiecznej rekrutacji pracowników do OHP	12
III. Zasady bezpiecznych relacji	15
IV. Zasady i procedura interwencji w sytuacji podejrzenia krzywdzenia lub posiadania informacji o krzywdzeniu małoletniego	21
V. Zasady bezpiecznego korzystania z urządzeń elektronicznych z dostępem do internetu	23
VI. Zasady ochrony wizerunku małoletniego.....	26
VII. Współpraca z rodzicami/opiekunami prawnymi małoletniego.....	29
VIII. Zasady przeglądu i aktualizacji <i>Standardów</i>	31
Podstawa prawna (stan prawny na dzień 31 lipca 2024 r.)	32
Załączniki	33
1. Rejestr koordynatorów bezpieczeństwa uczestników OHP.	
2. Oświadczenie koordynatora bezpieczeństwa uczestników OHP (WK OHP/CKiW/OSZ).	
3. Monitoring <i>Standardów</i> – ankieta dla pracownika OHP.	
4. Monitoring <i>Standardów</i> – ankieta dla uczestnika OHP.	
5. Oświadczenie o niekaralności.	
6. Oświadczenie o krajach zamieszkania.	
7. Oświadczenie o zapoznaniu się ze <i>Standardami</i> .	

Preambuła

Ochotnicze Hufce Pracy wspierają i przygotowują młodego człowieka w zakresie wychowania, kształcenia oraz wejścia na rynek pracy. Nadrzędną zasadą wszystkich realizowanych zadań jest działanie dla dobra każdego uczestnika OHP, a w szczególności małoletniego. Każdy pracownik OHP traktuje go z szacunkiem, uwzględnia jego potrzeby, a także działa w ramach obowiązującego prawa, przepisów wewnętrznych instytucji oraz swoich umiejętności i kompetencji. Niedopuszczalne jest stosowanie jakiegokolwiek formy przemocy wobec małoletniego.

Wszystkie osoby dorosłe tworzą bezpieczne środowisko działania i niezwłocznie reagują, jeśli pojawią się podejrzenia, że mogło dojść do krzywdzenia osoby małoletniej.

Celem *Standardów ochrony małoletniego uczestnika Ochotniczych Hufców Pracy* (zwanymi dalej *Standardami*) jest zapewnienie małoletniemu uczestnikowi OHP ochrony przed nadużyciami związanymi z przejawami przemocy fizycznej, emocjonalnej, seksualnej, zaniedbaniem. Celem *Standardów* jest również realizacja wymagań wynikających z *ustawy z dnia 28 lipca 2023 r. o zmianie ustawy – Kodeks rodzinny i opiekuńczy oraz niektórych innych ustaw*, która nałożyła na placówki mające kontakt z małoletnim dodatkowe zadania i odpowiedzialność.

Poprzez niniejszy dokument Ochotnicze Hufce Pracy deklarują:

- szanowanie praw uczestnika małoletniego;
- podejmowanie wszelkich możliwych niezwłocznych działań w celu ochrony małoletniego przed zaniedbaniem lub przemocą;
- tworzenie bezpiecznego i przyjaznego środowiska działania, uwzględniającego potrzeby i możliwości małoletniego;
- niezatrudnianie osób mogących zagrażać bezpieczeństwu małoletniego;
- zapoznavanie pracowników OHP ze sposobami rozpoznawania symptomów krzywdzenia małoletniego oraz podejmowania interwencji w przypadku podejrzenia, że jest on osobą, która doświadczyła przemocy;
- informowanie małoletniego jak unikać zagrożeń w kontaktach z dorosłymi i rówieśnikami - w realnym świecie oraz w internecie;
- udostępnianie małoletniemu informacji gdzie szukać pomocy w trudnych sytuacjach życiowych;
- informowanie rodziców/opiekunów prawnych o obowiązujących w OHP standardach, procedurach, regulaminach oraz oferowanie im wsparcia ze strony OHP.

Zgodnie z przepisami prawa i poczuciem odpowiedzialności społecznej Ochotnicze Hufce Pracy traktują osobę do 18. roku życia jak szczególny podmiot prawa i zapewniają jej specjalną ochronę przed krzywdzeniem.

Definicje pojęć

Rozumienie pojęć użytych w Standardach:

Agresja – intencjonalne zachowanie ukierunkowane na zewnątrz lub do wewnątrz, mające na celu spowodowanie szkody fizycznej lub psychicznej.

Cyberprzemoc – to rodzaj przemocy, której akty dokonywane są przy użyciu nowych technologii. Do kategorii takich zjawisk zaliczamy: wyzywanie, straszenie, prześladowanie, oczernianie, ośmieszanie, poniżanie kogoś w internecie lub przy użyciu urządzeń mobilnych. W praktyce polega ona m.in. na przerabianiu i publikowaniu materiałów, zdjęć, filmów, upublicznianiu sekretów ofiar, wulgarnym i złośliwym komentowaniu wpisów i zdjęć. Może to być także podszywanie się pod inną osobę za pomocą przechwyconego profilu, poczty, jak również celowe ignorowanie aktywności ofiary w sieci. Akty cyberprzemocy należy rozpatrywać zarówno w kontekście ofiary (osoby poszkodowanej), jak i sprawcy (osoby lub grupy osób) oraz świadka zdarzenia.

Dane osobowe – wszelkie informacje umożliwiające identyfikację osoby, w tym imię i nazwisko, wizerunek.

Jednostka OHP – jednostka organizacyjna wchodząca w skład struktury Ochotniczych Hufców Pracy, tj.: hufiec pracy, ośrodek szkolenia i wychowania, mobilne centrum informacji zawodowej, młodzieżowe biuro pracy, młodzieżowe centrum kariery, centrum edukacji i pracy młodzieży, centrum kształcenia i wychowania, ośrodek szkolenia zawodowego, wojewódzka komenda OHP, Komenda Główna OHP.

Jednostka sprawująca nadzór – jednostka organizacyjna OHP, nadzorująca działalność jednostek podległych, tzn.: Komenda Główna OHP, wojewódzka komenda OHP, centrum edukacji i pracy młodzieży.

Krzywdzenie małoletniego – popełnienie czynu zabronionego lub czynu karalnego na szkodę małoletniego przez jakąkolwiek osobę, w tym członka kadry OHP, lub zagrożenie dobra małoletniego, w tym jego zaniedbywanie. Wyróżnia się 5 form krzywdzenia:

- **Przemoc fizyczna** wobec małoletniego to przemoc, w wyniku której małoletni doznaje faktycznej fizycznej krzywdy lub jest nią potencjalnie zagrożony. Krzywda ta następuje w wyniku działania, bądź zaniechania działania ze strony rodzica lub innej osoby odpowiedzialnej za małoletniego, lub której małoletni ufa, bądź która ma nad nim władzę. Przemoc fizyczna wobec małoletniego może być czynnością powtarzalną lub jednorazową. Są to także kary fizyczne takie jak długotrwałe przebywanie w jednej pozycji, wykonywanie ćwiczeń przekraczających możliwości małoletniego i stosowanych w celach dyscyplinujących.
- **Przemoc emocjonalna (psychiczna)** wobec małoletniego to przewlekła, нефizyczna, szkodliwa interakcja pomiędzy małoletnim a dorosłym, obejmująca zarówno działania, jak i zaniechania. Zaliczamy do niej m.in.: niedostępność emocjonalną, zaniedbywanie emocjonalne, relację z dzieckiem opartą na wrogości, obwinianiu, oczernianiu, odrzucaniu, nieodpowiednie rozwojowo lub niekonsekwentne interakcje z małoletnim, niedostrzeganie lub nieuznawanie indywidualności małoletniego i granic psychicznych pomiędzy dorosłym a małoletnim.
- **Zaniedbanie:** jest wtedy, gdy nikt nie sprawia, by małoletni czuł się ważny, wyjątkowy i kochany, nie troszczy się o niego, ani go nie wspiera. Opiekun małoletniego nie interesuje się jego zdrowiem, odżywianiem, warunkami bytowymi. Zaniedbanie to niezaspokajanie podstawowych potrzeb małoletniego i/lub nierespektowanie jego podstawowych praw przez rodziców, opiekunów, lub inne osoby zobowiązane do opieki, wychowania i ochrony małoletniego.

Obejmuje zarówno pojedyncze sytuacje, jak i utrwalony sposób funkcjonowania, w którym opiekun nie zapewnia odpowiednich warunków rozwoju fizycznego, poznawczego, społecznego, emocjonalnego i psychoseksualnego oraz dobrostanu małoletniego. Może to dotyczyć takich sytuacji jak: brak bezpiecznego schronienia, opieki, odżywiania, brak podstawowej i specjalistycznej opieki medycznej, szczepień, dostępu do edukacji, nieposyłanie do szkoły, niezabezpieczanie książek i pomocy szkolnych, ograniczanie kontaktów społecznych, brak dbałości o bezpieczeństwo fizyczne, niezapewnienie bezpieczeństwa emocjonalnego.

- **Przemoc seksualna** (wykorzystywanie seksualne małoletniego) to angażowanie małoletniego przez dorosłego/lub innego małoletniego w aktywność seksualną, bez kontaktu fizycznego (np. ekshibicjonizm, wszelkie formy werbalnego molestowania np. prowadzenie rozmów o treści seksualnej nieadekwatnej do wieku małoletniego lub komentowanie w sposób seksualny wyglądu i zachowania małoletniego, seksualizacja zabaw i wizerunku, skłanianie do kontaktu z treściami pornograficznymi, grooming - uwodzenie w internecie w celu nawiązania kontaktu) lub z kontaktem fizycznym takim jak dotykanie, zmuszanie małoletniego do dotykania ciała sprawcy w sposób seksualny czy stosunek seksualny. Każda czynność seksualna podejmowana z małoletnim poniżej 15 r.ż. jest przestępstwem. Z wykorzystaniem seksualnym mamy do czynienia, gdy taka aktywność wystąpi między małoletnim a dorosłym lub małoletnim a innym małoletnim, jeśli te osoby ze względu na wiek bądź stopień rozwoju pozostają w relacji opieki, zależności, władzy. Wykorzystanie seksualne może przyjąć również formę wyzyskiwania seksualnego, czyli jakiegokolwiek faktycznego lub usiłowanego nadużycia pozycji podatności na zagrożenia, przewagi sił, lub zaufania, w celach seksualnych, w tym, ale nie wyłącznie, czerpanie zysków finansowych, społecznych lub politycznych z seksualnego wykorzystywania innej osoby.
- **Przemoc rówieśnicza** (agresja rówieśnicza, bullying) – występuje, gdy małoletni doświadcza różnych form przemocy ze strony rówieśników, bezpośrednio lub z użyciem technologii komunikacyjnych (internetu i telefonów komórkowych). Ma miejsce wtedy, gdy działanie ma na celu wyrządzenie komuś przykrości lub krzywdy (intencjonalność), ma charakter systematyczny (powtarzalność), a ofiara jest słabsza od sprawcy bądź grupy sprawców. Obejmuje przemoc werbalną (np. przezywanie, dogadywanie, ośmieszanie), relacyjną (np. wykluczenie z grupy, ignorowanie, nastawianie innych przeciwko osobie), fizyczną (np. pobicie, kopanie, popychanie, szarpanie), materialną (np. kradzież, niszczenie przedmiotów) oraz elektroniczną (złośliwy SMS lub e-mail, wpis w serwisie społecznościowym, umieszczanie w internecie zdjęć lub filmów ośmieszających ofiarę), a także przemoc podczas randki ze strony chłopaka/dziewczyny, wykorzystanie seksualne - dotykanie intymnych części ciała lub zmuszanie do stosunku płciowego lub innych czynności seksualnych przez rówieśnika, przemoc uwarunkowaną normami i stereotypami związanymi z płcią.

Małoletni zwany dalej również dzieckiem i uczestnikiem – każdy uczestnik OHP do ukończenia 18. roku życia.

Naruszenie prywatności uczestnika poprzez nieodpowiednie lub niezgodne z prawem wykorzystanie danych osobowych lub wizerunku – podszywanie się pod inną osobę, wykorzystywanie jej wizerunku lub danych osobowych w celu wyrządzenia jej szkody osobistej lub majątkowej jest w świetle polskiego prawa przestępstwem. Najczęstszymi formami wyłudzenia lub kradzieży danych jest przejęcie profilu na portalu społecznościowym w celu dyskredytacji lub naruszenia dobrego wizerunku ofiary (np. publikacja zdjęć intymnych bądź fotomontażu), szantażowania (w celu uzyskania korzyści finansowych w zamian za niepublikowanie zdjęć bądź treści naruszających reputację ofiary), dokonania zakupów i innych transakcji

finansowych (np. w sklepach internetowych na koszt ofiary). Często naruszenie prywatności łączy się z cyberprzemocą.

Podmioty współpracujące – podmioty zewnętrzne współpracujące z OHP, świadczące usługi na rzecz OHP, np. agencje ochrony, firmy cateringowe, podmioty medyczne, organizacje pozarządowe, kluby sportowe, pracodawcy u których uczestnicy OHP odbywają praktyczne przygotowanie zawodowe, muzea, aquaparki, itp.

Pracownik – każda osoba zatrudniona na podstawie umowy o pracę, cywilno-prawnej, umowy o współpracy, B2B, lub świadcząca pracę w jednostce OHP niezależnie od zajmowanego stanowiska i pełnionej funkcji. Są to także wolontariusze, praktykanci, stażyści.

Przekroczenie granic – sytuacja, w której dochodzi do niezachowania niniejszych *Standardów* i która nosi znamiona przemocy, niezależnie od jej formy. Każda sytuacja przemocy może zostać nazwana przekroczeniem granic, jednak nie każde przekroczenie granic będzie przemocą.

Przemoc – krzywdzące działanie lub zaniechanie jednej osoby wobec drugiej, które wykorzystując przewagę sił narusza prawa i dobra osobiste jednostki, powodując cierpienia i szkody.

Przestępstwo – czyn zabroniony uznany za zasadniczo społecznie szkodliwy lub społecznie niebezpieczny, zagrożony karą na mocy prawa karnego (nie stanowi przestępstwa czyn zabroniony, którego społeczna szkodliwość jest znikoma).

Rodzice/opiekunowie prawni – rodzice uczestnika OHP lub osoby uprawnione przez sąd do reprezentowania i ochrony interesów uczestnika OHP oraz zapewniania mu podstawowych potrzeb życiowych w sytuacji gdy ten uczestnik OHP stracił biologicznych rodziców, lub biologicznym rodzicom odebrano prawa rodzicielskie. W myśl dokumentu rodzicami/opiekunami prawnymi są także rodzice zastępczy.

Uczestnik (zwany dalej także młodzieżą) – każdy młody człowiek (w tym małoletni) zrekrutowany do jednostki opiekuńczo-wychowawczej OHP, który zadeklarował chęć pobytu i nauki w Ochotniczych Hufcach Pracy oraz którego rodzice/opiekunowie prawni wyrazili pisemną zgodę na jego uczestnictwo w Ochotniczych Hufcach Pracy. Uczestnik OHP znajduje się w ewidencji jednostki OHP.

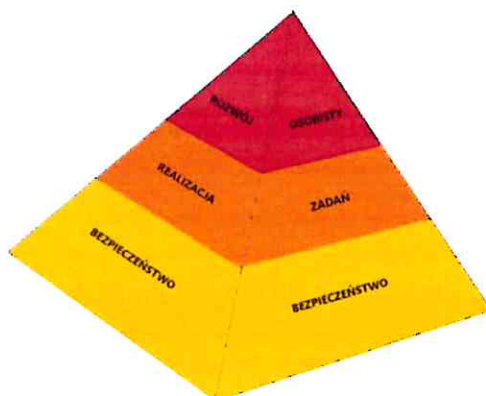
Zespół Interdyscyplinarny – lokalna/regionalna grupa specjalistów podejmująca się współpracy celem udzielenia pomocy osobom lub całym rodzinom znajdującym się w kryzysie i dotkniętym problemem przemocy. Jego działania są skierowane na rozwiązanie konkretnego problemu. Organizuje go wójt, burmistrz albo prezydent miasta, powołując do niego przedstawicieli: jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, policji, oświaty, ochrony zdrowia i organizacji pozarządowych.

Zespół do pracy nad problemem – grupa pracowników zatrudnionych w OHP, która może być powołana przez kierownika jednostki, jeśli stwierdzi on taką potrzebę do współpracy z organizacjami specjalistycznymi i rodzicami/opiekunami prawnymi dla sprawcy lub pokrzywdzonego.

Zgoda rodzica/opiekuna prawnego – zgoda co najmniej jednego z rodziców/opiekunów prawnych małoletniego. Natomiast w przypadku braku porozumienia między rodzicami/opiekunami prawnymi należy poinformować ich o konieczności rozstrzygnięcia sprawy przez sąd rodzinny.

I. Zasady organizacji bezpiecznego środowiska działań

1. Bezpieczne środowisko działań jest środowiskiem pozbawionym nadużyć, zastraszania, przemocy, posiadającym jasne procedury bezpieczeństwa oraz w ramach którego podejmowane są działania mające na celu profilaktykę przemocy.
2. Organizacja bezpiecznego środowiska działań stanowi fundament wszelkich działań w zakresie realizacji oferty OHP oraz pozostaje spójne i osadzone w standardzie wychowania młodzieży OHP, w tym jej małoletnich.

Ryc. Bezpieczne środowisko działań jako filar realizacji zadań i rozwoju osobistego młodzieży.

3. Pracownik OHP posiada wiedzę i w ramach wykonywanych obowiązków zwraca uwagę na czynniki ryzyka i symptomy krzywdzenia małoletniego.
4. W przypadku zidentyfikowania czynników ryzyka, pracownik OHP podejmuje w miarę możliwości niezwłoczną rozmowę z rodzicami/opiekunami prawnymi, przekazując informacje na temat dostępnej oferty wsparcia i motywując ich do szukania pomocy.
5. Pracownik OHP monitoruje sytuację i dobrostan małoletniego.
6. Zasady zapewnienia małoletniemu bezpiecznego środowiska działań dotyczą **wszelkich form opieki sprawowanej przez OHP nad uczestnikami** – zarówno podczas zajęć realizowanych na terenie jednostki OHP, jak i poza jej terenem.
7. W Ochotniczych Hufcach Pracy wyznacza się **koordynatora bezpieczeństwa uczestników OHP** którym jest:
  - a) Komendant hufca pracy, kierownik ośrodka szkolenia i wychowania, dyrektor centrum kształcenia i wychowania lub wskazany przez niego zastępca – na poziomie podstawowym.
  - b) Wojewódzki komendant OHP lub wskazany przez niego zastępca – na poziomie wojewódzkim.
  - c) Komendant Główny OHP lub wskazany przez niego Zastępca Komendanta Głównego OHP/Dyrektor Biura Komendy Głównej OHP właściwego ds. wychowania – na poziomie ogólnopolskim.
8. Koordynator, stosownie do właściwości terytorialnej¹, jest odpowiedzialny za:

¹ Na poziomie podstawowym (lokalnym, CKiW, OSZ) – odpowiada za realizację zadań określonych w pkt 8.

Na poziomie wojewódzkim – odpowiada za wspieranie, koordynowanie oraz nadzorowanie realizacji zadań określonych w pkt 8.

Na poziomie ogólnopolskim – odpowiada za wspomaganie - w razie potrzeby, monitorowanie oraz nadzorowanie koordynowania realizacji zadań określonych w pkt 8.

a) Wyznaczenie konkretnie z imienia i nazwiska jednej/siebie lub kilku osób² i udostępnienie informacji o tym pracownikom OHP oraz małoletnim, jako:

- Osoby odpowiedzialnej za politykę ochrony małoletniego wdrażającą standardy ochrony małoletniego, sprawującej nadzór nad prawidłowym stosowaniem standardów ochrony małoletniego w jednostce OHP oraz ich aktualność.

Osoba ta w szczególności jest odpowiedzialna za:

- dbałość o udostępnienie polityki ochrony małoletniego na stronie internetowej jednostki OHP, na jej terenie oraz na terenie obiektu, w którym organizowane są zajęcia;
  - przygotowanie pracowników do stosowania polityki ochrony małoletniego przed przystąpieniem do pracy albo po dokonaniu zmian w *Standardach*;
  - delegowanie zadań oraz odpowiedzialności związanych z realizacją polityki ochrony małoletniego oraz monitoring ich realizacji;
  - prowadzenie ewidencji pracowników, którzy zapoznali się z polityką ochrony małoletniego przed przystąpieniem do pracy albo po dokonaniu zmian w tych *Standardach*;
  - przegląd *Standardów* w porozumieniu z pracownikami oraz z małoletnimi i - jeśli to możliwe - ich rodzicami/opiekunami prawnymi;
  - monitorowanie czy występują trudności w stosowaniu polityki;
  - koordynowanie prac związanych z aktualizacją polityki.
- Osoby odpowiedzialnej za bezpieczeństwo w internecie, sprawującej nadzór nad korzystaniem z internetu przez małoletniego na terenie jednostki OHP oraz nad bezpieczeństwem małoletniego w internecie.

Osoba ta w szczególności jest odpowiedzialna za:

- opracowanie zasad bezpiecznego korzystania z internetu przez małoletniego w czasie gdy przebywa on w jednostce OHP lub bierze udział w zajęciach organizowanych przez OHP;
  - bezpieczne warunki korzystania z internetu na komputerach znajdujących się na terenie OHP;
  - instalację oraz regularną, przynajmniej raz w miesiącu, aktualizację oprogramowania blokującego dostęp treści szkodliwych i nieodpowiednich do wieku małoletniego;
  - sprawdzenie, co najmniej raz na miesiąc, czy na komputerach ze swobodnym dostępem do sieci internet znajdują się treści szkodliwe i nieodpowiednie do wieku małoletniego;
  - cykliczne, przynajmniej raz w miesiącu, spotkanie z małoletnimi poświęcone zasadom bezpiecznego korzystania z internetu.
- Osoby odpowiedzialnej za ochronę małoletniego w zakresie przyjmowania zgłoszeń o zagrożeniu dobra małoletniego i podejmowanie interwencji przed właściwymi organami lub instytucjami.

Osoba ta w szczególności jest odpowiedzialna za:

- przyjęcie zgłoszenia o wystąpieniu czynnika ryzyka zagrożenia dobra małoletniego;

---

² W sytuacji wyboru jednej osoby do wszystkich zadań/odpowiedzialności należy przemyśleć sytuacje, w których ta osoba może być nieobecna i inny pracownik musi podjąć się wypełniania tych funkcji.

- przyjęcie zgłoszenia o ujawnieniu symptomów krzywdzenia małoletniego lub jego krzywdzeniu; ujawnionych lub zgłoszonych incydentach lub zdarzeniach zagrażających jego dobru, dokumentowanie ich, weryfikacja oraz informowanie koordynatora o wynikach poczynionych ustaleń;
  - przyjęcie zgłoszenia o podejrzeniu lub niewłaściwym udostępnieniu, rozpowszechnianiu lub wykorzystaniu wizerunku małoletniego lub ujawnione na tym tle problemy;
  - zainicjowanie niezwłocznej interwencji;
  - zawiadomienie sądu rodzinnego;
  - złożenie niezwłocznego zawiadomienia o podejrzeniu popełnienia przestępstwa na szkodę małoletniego zgodnie z art. 304 Kodeksu postępowania karnego;
  - prowadzenie ewidencji zdarzeń oraz interwencji, zabezpieczanie dokumentacji.
- Osoby odpowiedzialnej za udzielanie wsparcia małoletniemu – opracowanie planu wsparcia małoletniego i jego monitorowanie.
- Osoba ta w szczególności jest odpowiedzialna za:
- opracowanie planu wsparcia małoletniego;
  - współpracę ze specjalistami udzielającymi wsparcia;
  - monitorowanie wsparcia udzielanego małoletniemu.
- b) Monitorowanie działań ww. osób odpowiedzialnych w zakresie ochrony małoletniego przed krzywdzeniem.
- c) Umieszczanie w załącznikach do porozumień z partnerami zewnętrznymi oraz umów z wykonawcami zewnętrznymi wersji (np. skróconej) *Standardów* oraz następujących oświadczeń:
- Oświadczenie o zapoznaniu się ze *Standardami ochrony małoletniego uczestnika OHP* i zobowiązaniu do ich przestrzegania.
  - Oświadczenie o weryfikacji przez wykonawcę zewnętrznego kadry mającej kontakt z małoletnim pod kątem jego bezpieczeństwa (kadra nie figuruje w Rejestrze Sprawców Przestępstw na Tle Seksualnym oraz została przygotowana do pracy z małoletnim).

Uwaga:

W sytuacji prowadzenia postępowania w sprawie zamówień publicznych na usługi świadczone na rzecz małoletniego w OHP, należy uwzględnić warunek posiadania przez podmioty przystępujące do udziału w postępowaniu, polityki ochrony małoletniego lub w przypadku innych np. osób prowadzących 1-osobową działalność gospodarczą – udokumentowanego zweryfikowania pod kątem:

- *Rejestru z dostępem ograniczonym.*
- *Rejestru osób w stosunku do których Państwowa Komisja do spraw przeciwdziałania wykorzystaniu seksualnemu małoletnich poniżej lat 15 wydała postanowienie o wpisie w Rejestrze.*
- *Krajowego Rejestru Karnego w zakresie przestępstw określonych w Kodeksie karnym (rozdz. XIX, XXV, art. 189a, art. 207).*

- d) Weryfikowanie, czy partnerzy oraz wykonawcy zewnętrzni, a także inne podmioty, z którymi współpracuje jednostka OHP (np. usługi zewnętrzne takie jak np. pomoc specjalistyczna, pracodawca u którego uczestnik realizuje praktyczne przygotowanie zawodowe, aquapark, muzeum, itp.) posiadają własną politykę ochrony małoletniego lub inne np. prowadzące 1-osobową działalność gospodarczą - udokumentowane zweryfikowanie w ww. zakresie pod kątem *Rejestru z dostępem ograniczonym, Rejestru*

osób w stosunku do których Państwowa Komisja do spraw przeciwdziałania wykorzystaniu seksualnemu małoletnich poniżej lat 15 wydała postanowienie o wpisie w Rejestrze, Kk (rozdz. XIX, XXV, art. 189a, art. 207).

- e) Sporządzanie listy sprawdzonych lokalnych dla miejsca realizacji działań z małoletnim placówek, które mogą udzielić profesjonalnej pomocy, jeśli nastąpi taka potrzeba (np. szpitale, przychodnie lekarskie, psychologowie, interwencji, itp.). Współpraca z nimi powinna zostać zabezpieczona stosownymi porozumieniami o ile nie wynika to z przepisów prawa).
  - f) Upowszechnianie zasad udziału w zajęciach organizowanych przez OHP osób ze specjalnymi potrzebami oraz sposób zaspokojenia tych potrzeb (np. wymagania medyczne, dostosowanie dla osób z niepełnosprawnością fizyczną itp.), tak, aby były one znane przed zadeklarowaniem uczestnictwa w OHP.
  - g) Bieżące monitorowanie realizacji *Standardów* i poziomu bezpieczeństwa małoletniego.
  - h) Wspomaganie pracowników w realizacji *Standardu* (np. poprzez dzielenie się dobrymi praktykami, rozmowy konsultacyjne, organizacje szkoleń, itp.).
  - i) Bieżące monitorowanie skuteczności podejmowanych działań naprawczych, łagodzących lub eliminujących skutki zaistniałych zagrożeń i sytuacji nadzwyczajnych.
  - j) Uczestniczenie w wizytacjach dotyczących przeglądu jednostki OHP w zakresie zgodności prowadzonych działań z wymogami *Standardu*.
  - k) Nawijazywanie kontaktów i uczestniczenie we współpracy z instytucjami / osobami / podmiotami zewnętrznymi realizującymi zadania w zakresie bezpieczeństwa i ochrony uczestnika przed krzywdzeniem.
  - l) Szkolenie pracowników (w systemie kaskadowym) w zakresie zapisów dotyczących *Standardów* (w przypadku stałej grupy zespołu pracowników szkolenie odbywa się dla niej co najmniej raz na 2 lata, a w przypadku pracowników nowo zatrudnianych – przeszkolenie ich przed przystąpieniem do pracy).
  - m) Inicjowanie rozwiązań metodycznych i organizacyjnych sprzyjających ograniczeniu ryzyka zagrożeń dla dobrego samopoczucia i bezpieczeństwa uczestnika.
9. Pracownik OHP posiada wiedzę i w ramach wykonywanych obowiązków zwraca uwagę na czynniki ryzyka i symptomy krzywdzenia małoletniego.
10. Jednostka OHP zapewnia swoim pracownikom podstawową edukację na temat ochrony małoletniego przed krzywdzeniem oraz pomocy mu w sytuacjach zagrożenia, w zakresie:
- a) Rozpoznawania symptomów krzywdzenia.
  - b) Procedur interwencji w przypadku podejrzeń krzywdzenia.
  - c) Odpowiedzialności prawnej pracowników zobowiązanych do podejmowania interwencji.
  - d) Procedury *Niebieskie Karty*.

Zgodnie z przepisami prawa procedurę tę realizują podmioty z którymi jednostka OHP prowadzi współpracę: pracownik socjalny jednostki organizacyjnej pomocy społecznej; funkcjonariusz Policji, pracownik socjalny specjalistycznego ośrodka wsparcia dla osób doznających przemocy domowej, asystent rodziny; nauczyciel wychowawca będący wychowawcą klasy lub nauczyciel znający sytuację domową małoletniego; osoby wykonujące zawód medyczny, w tym lekarz, pielęgniarka, położna lub ratownik medyczny; przedstawiciel gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych; pedagog, psycholog lub terapeuta, będący przedstawicielami podmiotów: jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, Policji, oświaty, ochrony zdrowia, organizacji pozarządowych.

11. Pracownicy pedagogiczni są przygotowani, by edukować:
  - a) Małoletniego na temat ochrony przed przemocą i wykorzystywaniem.
  - b) Rodziców/opiekunów prawnych na temat wychowania bez przemocy oraz ochrony małoletniego przed przemocą i wykorzystywaniem.
12. Pracownicy dysponują materiałami edukacyjnymi dla uczestnika i dla rodziców/opiekunów prawnych oraz je aktywnie wykorzystują.
13. Pracownicy biorą udział w szkoleniach oraz w samokształceniu z zakresu bezpieczeństwa i ochrony małoletniego przed krzywdzeniem.
14. **Standardy funkcjonują w dwóch wersjach:**
  - a) W wersji zupełnej, umieszczonej w widocznym miejscu lokalu jednostki OHP i łatwo dostępnym dla wszystkich pracowników (jeżeli lokal jednostki OHP składa się z kilku odrębnych budynków lub jest wielopiętrowy *Standardy* należy umieścić w każdym budynku/piętrze) oraz są upublicznione na stronie internetowej OHP.
  - b) W wersji skróconej, tzn. przeznaczonej i przystępnej dla małoletniego, dostosowanej do jego wieku, zawierającej informacje dla niego istotne, dostępnej w widocznym miejscu lokalu jednostki OHP, w którym/których uczestnik przebywa lub może przebywać) oraz upublicznione na stronie internetowej jednostki OHP.
15. Jednostka OHP:
  - a) Dysponuje danymi kontaktowymi lokalnych instytucji i organizacji, które zajmują się interwencją, pomocą w sytuacjach krzywdzenia młodzieży lub zagrożenia przemocą czy wykorzystywaniem, zapewniających pomoc i opiekę w nagłych wypadkach (policja, sąd rodzinny, centrum interwencji kryzysowej, ośrodek pomocy społecznej, placówki ochrony zdrowia, inne służby) i zapewnia do nich łatwy dostęp pracownikom oraz rodzicom / opiekunom prawnym.
  - b) Udostępnia materiały edukacyjne dla:
    - Uczestnika oraz oferuje mu edukację w zakresie praw innych osób, w tym małoletnich, ochrony przed zagrożeniami przemocą i wykorzystywaniem (w tym również w internecie), ochrony przed krzywdzeniem i pomocy w sytuacjach zagrożenia. O formie tych zajęć decyduje kierownik jednostki (np. e-learning, zajęcia wychowawcze, warsztaty);
    - Rodziców/opiekunów prawnych w zakresie: wychowania uczestnika bez przemocy oraz ochrony go przed przemocą i wykorzystywaniem(w tym również w internecie).
  - c) Informuje rodziców/opiekunów prawnych o dostępnych możliwościach podnoszenia umiejętności wychowawczych.
  - d) Eksponuje informacje dla uczestnika na temat możliwości uzyskania pomocy w trudnej sytuacji, w tym numery bezpłatnych telefonów zaufania.
16. W sytuacji, gdy małoletni czuje, że w stosunku do niego następuje **przekroczenie granic ze strony innej osoby, może on skontaktować się z koordynatorem** bezpieczeństwa uczestników OHP.
17. Jednostka OHP posiadająca **obiekt hotelarski/oferujący usługi turystyczne** prowadzi działalność w oparciu o odrębne przepisy funkcjonowania, w tym zasady i procedury identyfikacji małoletniego przebywającego w obiekcie hotelarskim i jego relacji w stosunku do osoby dorosłej, z którą przebywa w tym obiekcie.

Uwaga:

Jednostka tego typu (tzn. ośrodek szkolenia zawodowego posiadający obiekt hotelarski/oferujący usługi turystyczne) posiada odrębnie opracowaną politykę ochrony małoletniego, którą zatwierdza dyrektor tej jednostki.

II. Zasady bezpiecznej rekrutacji pracowników do OHP

---

1. W Ochotniczych Hufcach Pracy funkcjonują zasady bezpiecznej rekrutacji pracowników.
2. Przed zatrudnieniem danej osoby lub nawiązaniem współpracy w innej formie i powierzeniem jej obowiązków polegających na pracy z małoletnim należy ustalić jej kwalifikacje i kompetencje do pracy oraz wykluczyć ryzyko wystąpienia z jej strony zagrożenia dla dobra i bezpieczeństwa małoletniego.
3. W każdym przypadku, niezależnie od podstawy zatrudnienia lub nawiązania współpracy, należy pozyskać dane pozwalające na zidentyfikowanie kandydata do pracy lub współpracy oraz zweryfikować jego stosunek do osoby małoletniej i podzielenie wartości związanych z szacunkiem wobec niej oraz przestrzegania jej praw.
4. W trakcie rekrutacji należy uzyskać:
  - a) Dane osobowe kandydata, takie jak imię (imiona) i nazwisko, datę urodzenia, dane kontaktowe, potwierdzone sprawdzeniem dokumentu tożsamości.
  - b) Informacje dotyczące:
    - Wykształcenia i kwalifikacji kandydata pod kątem zgodności z wymogami legislacyjnymi.
    - Przebiegu dotychczasowego zatrudnienia kandydata.
5. W celu uzyskania dodatkowych informacji o kandydacie można wystąpić do niego o przedstawienie referencji z poprzednich miejsc zatrudnienia (od poprzedniego pracodawcy) lub wskazanie kontaktu w celu pozyskania referencji. Nieprzedłożenie tego dokumentu nie może wywoływać negatywnych konsekwencji dla kandydata.
6. **Przed nawiązaniem współpracy z daną osobą:**
  - a) Pracodawca uzyskuje informacje, sprawdzając, czy kandydat figuruje w *Rejestrze Sprawców Przepięstw na Tle Seksualnym* (tzn. *Rejestr z dostępem ograniczonym oraz Rejestr osób w stosunku do których Państwowa Komisja do spraw przeciwdziałania wykorzystaniu seksualnemu małoletnich poniżej lat 15 wydała postanowienie o wpisie w Rejestrze*).

Wydruk z Rejestru (tzn. wydrukowaną stroną internetową, na której widnieje komunikat, że dana osoba nie figuruje w Rejestrze) należy przechowywać w aktach osobowych pracownika lub w innej dokumentacji dotyczącej pracowników.

Uwaga:

- Powyższe informacje pracodawca uzyskuje także w stosunku do pracowników zatrudnionych w OHP **przed 15 lutego 2024 r.**, co oznacza, że **sprawdzeniu podlegają pracownicy zatrudnieni po i przed 15 lutego 2024 r.**
- Sposób uzyskania informacji z *Rejestru z dostępem ograniczonym*:

Informacje uzyskuje pracodawca za pośrednictwem systemu teleinformatycznego prowadzonego przez Ministra Sprawiedliwości. W pierwszej kolejności należy założyć konto w systemie teleinformatycznym (rps.ms.gov.pl Rejestr z dostępem ograniczonym). Konto podlega aktywacji dokonywanej przez biuro informacji.
- Sposób uzyskania informacji z *Rejestru osób, w stosunku do których Państwowa Komisja do spraw przeciwdziałania wykorzystaniu seksualnemu małoletnich poniżej lat 15 wydała postanowienie o wpisie w Rejestrze*:

Uzyskanie informacji nie wymaga zakładania konta. Rejestr jest ogólnodostępny i każdy może dokonać sprawdzenia poprzez adres internetowy: rps.ms.gov.pl (Rejestr publiczny/Rejestr Państwowej Komisji).

- b) Kandydat przedkłada pracodawcy zaświadczenie³ z zakresu przestępstw wynikających z:
- Rozdziału XIX *Kodeksu karnego* (tj. „Przestępstwa przeciwko życiu i zdrowiu”).
  - Rozdziału XXV *Kodeksu karnego* (tj. „Przestępstwa przeciwko wolności seksualnej i obyczajności”).
  - Art. 189a *Kodeksu karnego* (tj. „Handel ludźmi”).
  - Art. 207 *Kodeksu karnego* (tj. „Znęcanie się”).
  - *Ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii* lub odpowiadających tym przestępstwom czynów zabronionych określonych w przepisach prawa obcego.

Uwaga:

1) Informacje oraz zaświadczenie o których mowa w powyższym pkt a) i pkt b) dotyczą:

- a) Wszystkich pracowników/stażystów/praktykantów/wolontariuszy realizujących zadania w hufcu pracy, ośrodku szkolenia i wychowania, centrum kształcenia i wychowania, mobilnym centrum informacji zawodowej, młodzieżowym biurze pracy, młodzieżowym centrum kariery, centrum edukacji i pracy młodzieży, centrum kształcenia i wychowania, ośrodku szkolenia zawodowego oraz kierowników tych jednostek.
  - b) Pracowników/stażystów/praktykantów/wolontariuszy realizujących zadania w zakresie rekrutacji małoletniego, kształcenia, wychowania, rynku pracy, współpracy międzynarodowej w wojewódzkiej komendzie OHP oraz kierownictwa wojewódzkiej komendy OHP, a także w Komendzie Głównej OHP oraz kierownictwa Komendy Głównej OHP.
  - c) Pracowników w sytuacji zmiany warunków zatrudnienia/współpracy skutkującej powierzeniem pracownikowi z innego obszaru – zadań z zakresu obszaru, w którym informacje i zaświadczenie są wymagane.
- 2) **W stosunku do pracowników z ww. obszarów, zatrudnionych w OHP przed 15 lutego 2024 r.** – pożądaną jest dobrowolne przekazanie pracodawcy przez tych pracowników zaświadczenia z KRK o którym mowa w pkt b). Przekazanie zaświadczenia stanowi spójność zasad wobec wszystkich pracowników mających wpływ na bezpieczeństwo osób małoletnich.
- 3) W przypadku podmiotów/osób z którymi prowadzona jest krótkoterminowa współpraca (np. zajęcia okolicznościowe dla uczestników) ww. informacje są pozyskiwane tylko do wglądu – nie sporządza się ich kopii ani nie przechowuje w dokumentacji OHP. Informację o dokonaniu wglądu odnotowuje się w dokumentacji zajęć.

7. Jeżeli kandydat do pracy posiada obywatelstwo inne niż polskie wówczas powinien przedłożyć również informację z rejestru karnego państwa, którego jest obywatelem, uzyskiwaną do celów działalności zawodowej lub wolontariackiej związanej z kontaktami z małoletnimi, bądź informację z rejestru karnego, jeżeli prawo tego państwa nie przewiduje wydawania informacji dla wyżej wymienionych celów.
8. Kandydat składa pracodawcy oświadczenie o państwie lub państwach, w których zamieszkiwał w ciągu ostatnich 20 lat, innych niż Rzeczpospolita Polska i państwa obywatelstwa, oraz jednocześnie przedkłada pracodawcy zaświadczenia z rejestrów karnych tych państw uzyskiwaną do celów działalności zawodowej lub wolontariackiej związanej z kontaktami z małoletnim.
9. W przypadku gdy prawo państwa, z którego ma być przedłożona informacja, nie przewiduje jej sporządzenia lub w danym państwie nie prowadzi się rejestru karnego, kandydat składa pracodawcy oświadczenie o tym fakcie wraz z oświadczeniem, że nie był prawomocnie skazany w

³ "W punkcie 13 formularza (Zakres danych, które mają być przedmiotem informacji o osobie) wpisz:

- w zakresie przestępstw określonych w rozdziale XIX i XXV *Kodeksu karnego*, w art. 189a i art. 207 *Kodeksu karnego* oraz w ustawie z 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 1939) lub za odpowiadające tym przestępstwom czyny zabronione określone w przepisach prawa obcego,

albo:

- art. 21 ust. 3 ustawy z 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małoletnich (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 560)".

tym państwie za czyny zabronione odpowiadające przestępstwom określonym w rozdziale XIX i XXV Kodeksu karnego, w art. 189a i art. 207 Kodeksu karnego oraz w ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii oraz nie wydano wobec niego innego orzeczenia, w którym stwierdzono, iż dopuścił się takich czynów zabronionych, oraz że nie ma obowiązku wynikającego z orzeczenia sądu, innego uprawnionego organu lub ustawy stosowania się do zakazu zajmowania wszelkich lub określonych stanowisk, wykonywania wszelkich lub określonych zawodów albo działalności, związanych z wychowaniem, edukacją, wypoczynkiem, leczeniem, świadczeniem porad psychologicznych, rozwojem duchowym, uprawianiem sportu lub realizacją innych zainteresowań przez małoletnich, lub z opieką nad nimi.

10. Oświadczenia składane są pod rygorem odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia. Składający oświadczenie jest obowiązany do zawarcia w nim klauzuli następującej treści: „Jestem świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia”. Klauzula ta zastępuje pouczenie organu o odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.
  11. **Każdy pracownik OHP, na każdym poziomie organizacji OHP, niezależnie od zajmowanego stanowiska oraz rodzaju i zakresu powierzonych zadań, a także terminu zatrudnienia, jest zobowiązany do zapoznania się ze *Standardami* i złożenia pisemnego oświadczenia zobowiązującego do ich przestrzegania.**
    - a) Oświadczenie zostaje włączone do akt osobowych pracownika, a w przypadku ich braku dołączone do umowy cywilnoprawnej.
    - b) Brak zgody na podpisanie Oświadczenia uniemożliwia nawiązanie z tą osobą jakiegokolwiek stosunku prawnego (zawarcie umowy o pracę/współpracy).
  12. Za realizację rekrutacji pracowników OHP zgodną ze *Standardami* odpowiada, zgodnie z właściwością terytorialną: Komendant Główny OHP, wojewódzki komendant OHP, dyrektor CKiW, dyrektor OSZ, który monitoruje poprzez pracowników do spraw kadr, spełnienie wymagań odnośnie kandydatów.
-

III. Zasady bezpiecznych relacji

---

1. Pracownik OHP:
  - a) Zna i stosuje zasady bezpiecznych relacji pracownik – małoletni oraz małoletni – małoletni ustalone w podmiocie.
  - b) Zapoznaje małoletniego oraz jego rodziców/opiekunów prawnych z zasadami bezpiecznych relacji pracownik – małoletni oraz małoletni – małoletni ustalonymi w podmiocie.
2. **Zasady bezpiecznych relacji między pracownikiem OHP a małoletnim.**
  - a) Naczelną zasadą wszystkich czynności podejmowanych przez pracownika OHP jest działanie dla dobra małoletniego.
  - b) Pracownik OHP traktuje małoletniego z szacunkiem oraz uwzględnia jego godność i potrzeby oraz stwarza najlepsze warunki sprzyjające jego rozwojowi psychofizycznemu i społecznemu.
  - c) Niedopuszczalne jest stosowanie jakiegokolwiek formy przemocy wobec małoletniego lub jakichkolwiek innych nadużyć.
  - d) Pracownik OHP przestrzega obowiązujące prawo i wewnętrzne procedury instytucji oraz działa w ramach obowiązującego prawa, przepisów wewnętrznych oraz swoich kompetencji.
  - e) Niedopuszczalne jest nawiązywanie z małoletnim jakichkolwiek relacji o charakterze seksualnym czy romantycznym.
  - f) Zasady bezpiecznych relacji pracownika OHP z małoletnim obowiązują wszystkich pracowników, współpracowników, stażystów, praktykantów i wolontariuszy, a także każdą dorosłą osobę mającą kontakt z małoletnim, jeśli kontakt ten odbywa się za zgodą pracownika OHP lub w ramach zajęć zorganizowanych przez OHP.
  - g) Pracownik OHP jest zobowiązany do utrzymywania profesjonalnej relacji z małoletnim i każdorazowego rozważenia, czy jego reakcja, komunikat bądź działanie są adekwatne do sytuacji, bezpieczne, uzasadnione i sprawiedliwe wobec innych uczestników OHP. Działania powinny być prowadzone w sposób otwarty i przejrzysty dla innych, aby zminimalizować ryzyko błędnej interpretacji zachowania.
  - h) Zasady bezpiecznych relacji pracowników OHP z małoletnim obowiązują każdego pracownika, w tym personel zarządzający. Znajomość *Standardów* i zobowiązanie się do ich przestrzegania pracownik potwierdza własnoręcznym podpisem.
  - i) **Niedozwolone jest:**
    - Ujawnianie informacji wrażliwych dotyczących uczestnika wobec osób nieuprawnionych, w tym wobec innych uczestników (obejmuje to wizerunek uczestnika, informacje o jego sytuacji rodzinnej, ekonomicznej, medycznej, opiekuńczej i prawnej, orientacji seksualnej);
    - Nawiązywanie z uczestnikiem jakichkolwiek relacji romantycznych, erotycznych, seksualnych, zauroczenia, więzi wykraczających poza relację wychowawczą.
    - Wchodzenie w relacje z rodzicami/opiekunami prawnymi, wykraczające poza kontakty w sprawach wychowawczo-edukacyjnych, niedozwolone jest przyjmowanie korzyści materialnych lub pozamaterialnych od rodziców/opiekunów prawnych.

- Proponowanie uczestnikowi lub zachęcanie go do kosztowania alkoholu, bądź zazywania niedozwolonych substancji, a także spożywanie przez pracownika OHP w jego obecności wszelkich używek.
- Poniżanie uczestnika, upokarzanie, zawstydzanie go, ublizanie, kierowanie pod jego adresem komunikatów prześmiewczych, lekceważących, nawiązujących do atrakcyjności seksualnej; używanie krzyku jest również niedozwolone poza wyjątkowymi sytuacjami np. gdy zagrożone jest bezpieczeństwo osób lub trzeba utrzymać porządek w grupie.

3. Kontakt fizyczny z małoletnim.

- a) Każde przemocowe działanie wobec małoletniego jest niedopuszczalne. Istnieją jednak sytuacje, w których fizyczny kontakt z małoletnim może być stosowny i spełnia zasady bezpiecznego kontaktu: jest odpowiedzią na potrzeby małoletniego w danym momencie, uwzględnia jego wiek, etap rozwojowy, płeć, kontekst kulturowy i sytuacyjny. Nie można jednak wyznaczyć uniwersalnej stosowności każdego takiego kontaktu fizycznego, ponieważ zachowanie odpowiednie wobec jednej osoby może być nieodpowiednie wobec innej. Należy zawsze kierować się swoim profesjonalnym osądem, słuchając, obserwując i odnotowując reakcję uczestnika, pytając go o zgodę na kontakt fizyczny (np. przytulenie) i zachowując świadomość, że nawet przy dobrych intencjach taki kontakt może być błędnie zinterpretowany przez małoletniego lub osoby trzecie.
- b) Każdy pracownik OHP w sytuacji ewentualnego kontaktu fizycznego z małoletnim:
  - W sytuacji, w której musi dotknąć małoletniego, wyjaśnia co i z jakiego powodu będzie robił.
  - Jest zawsze przygotowany na wyjaśnienie swoich działań.
  - Zachowuje szczególną ostrożność wobec małoletniego, który doświadczył nadużycia i krzywdzenia, w tym seksualnego, fizycznego bądź zaniedbania. Takie doświadczenia mogą czasem sprawić, że małoletni będzie dążyć do nawiązania niestosownych bądź nieadekwatnych fizycznych kontaktów z dorosłymi. W takich sytuacjach pracownik powinien reagować z wyczuciem, jednak stanowczo i pomóc małoletniemu zrozumieć znaczenie osobistych granic.
  - Nie ukrywa i zachowuje jawność kontaktu fizycznego z małoletnim. Kontakt fizyczny nie może być związany z jakąkolwiek gratyfikacją, czy zależnością ekonomiczną ani wynikać z relacji władzy. Jeśli pracownik OHP jest świadkiem jakiegokolwiek z wyżej opisanych zachowań i/lub sytuacji ze strony innych dorosłych lub małoletnich, zawsze powinien poinformować o tym osobę odpowiedzialną i/lub postąpienia zgodnie z obowiązującą procedurą interwencji.
  - Nie bije, nie szturcha, nie popycha, nie szarpie, nie kopie, nie klepie, ani w jakikolwiek sposób nie narusza integralności fizycznej małoletniego.
  - Nie dotyka małoletniego w sposób, który może być uznany za nieprzyzwoity lub niestosowny.
  - Nie angażuje się w takie aktywności jak np. łaskotanie, udawane walki z małoletnim czy zabawy fizycznej stanowiące ukrytą przemoc.
- c) W sytuacjach wymagających np. czynności pielęgnacyjnych i higienicznych wobec małoletniego, unika innego niż niezbędny kontaktu fizycznego z nim. Dbą o to, aby w każdej z czynności asystował inny pracownik OHP. Przy ustalaniu osoby towarzyszącej

podczas tych czynności bierze pod uwagę preferencje małoletniego co do wyrobu tej osoby.

d) Niedopuszczalne jest spanie z małoletnim w jednym łóżku lub w jednym pokoju.

4. Zasady bezpiecznej komunikacji z małoletnim.

- a) Małoletni jest traktowany z szacunkiem, poszanowaniem godności osobistej, akceptacją jego osoby (co nie jest tożsame z akceptacją każdego zachowania czy postępowania uczestnika).
- b) Pracownik OHP dokłada wszelkich starań, aby jego reakcje w relacji z małoletnim były adekwatne do sytuacji, kulturalne, bezpieczne, wyważone, cierpliwe, uzasadnione i sprawiedliwe.
- c) Obowiązuje dyskrecja w sytuacjach, gdy uczestnik podzieli się z pracownikiem informacjami o swoich przeżyciach i problemach osobistych. Odstąpienie od poufności jest możliwe tylko aby chronić małoletniego, bądź gdy wszedł w konflikt z prawem – jednak o takiej potrzebie należy uprzedzić go i uzasadnić potrzebę.
- d) Należy zachować przejrzystość, aby uniknąć ryzyka błędnej interpretacji postępowania.
- e) Małoletni powinien być zapewniony, że jeśli w jego odczuciu zostały przekroczone osobiste granice, może o tym powiedzieć dorosłemu, który był podmiotem zachowania lub innej osobie dorosłej i ma prawo do rozmowy wyjaśniającej sytuację.
- f) Każdego uczestnika należy traktować jako równoprawnego, niezależnie od jego narodowości, wyznania religijnego, poglądów politycznych, przekonań, pełnosprawności / niepełnosprawności, sytuacji materialnej, statusu społecznego, orientacji seksualnej, itp.
- g) Należy zachować szczególną ostrożność i uważność wobec uczestnika, który doświadczył nadużycia i krzywdzenia, w tym seksualnego, fizycznego bądź poważnych zaniedbań.
- h) Uczestnik ma zapewnioną całkowitą nietykalność cielesną, w wyjątkowych sytuacjach zagrażających życiu, zdrowiu i bezpieczeństwu małoletniego lub pozostałych małoletnich (np. gdy uczestnik zasłabnie) należy kierować się zawsze swoim profesjonalnym osądem, słuchając, obserwując i odnotowując reakcję uczestników, pytając go o zgodę na kontakt fizyczny i zachowując świadomość, że nawet przy dobrych intencjach taki kontakt może być błędnie zinterpretowany przez uczestnika lub osoby trzecie.
- i) Każdy pracownik OHP w komunikacji z małoletnim:
  - Uważnie słucha go i udziela mu zrozumiałych odpowiedzi adekwatnych do jego wieku i danej sytuacji.
  - Podejmując decyzje dotyczące małoletniego, informuje go o tym i stara się brać pod uwagę jego oczekiwania.
  - Dbą o to, aby w przypadku dostępności innych pracowników być w zasięgu ich wzroku lub słuchu, kiedy prowadzi aktywności z małoletnim. W wyjątkowych i uzasadnionych sytuacjach, kiedy musi zostać z nim sam na sam, zawsze powiadamia o tym innego pracownika oraz informuje, w którym dokładnie miejscu będzie przebywać wraz z małoletnim.
  - Zapewnia małoletniego, że jeśli czuje się niekomfortowo w jakiejś sytuacji, wobec konkretnego zachowania czy słów, może o tym powiedzieć jemu lub wskazanej osobie i może oczekiwać odpowiedniej reakcji i/lub pomocy.
  - Nie zachowuje się w obecności małoletniego w sposób niestosowny. Obejmuje to używanie wulgarnych słów, gestów i żartów, czynienie obraźliwych uwag, nawiązywanie w wypowiedziach do jego wyglądu, aktywności bądź atrakcyjności

seksualnej oraz wykorzystywanie wobec dziecka relacji władzy lub przewagi fizycznej (zastraszanie, przymuszanie, groźby).

5. Zasady bezpiecznych kontaktów pracownika OHP z małoletnim poza godzinami pracy:

- a) Co do zasady kontakt z uczestnikiem oraz jego rodzicami/opiekunami prawnymi powinien odbywać się w godzinach pracy i dotyczyć celów wychowawczych i edukacyjnych, z wyjątkiem sytuacji, kiedy uczestnik lub jego rodzic/opiekun prawny potrzebuje natychmiastowego wsparcia ze strony pracownika OHP. Kontakt powinien odbywać się poprzez kanały służbowe (e-mail, telefon służbowy, grupa w mediach społecznościowych – jeśli w grupie lub w gronie odbiorców jest jeszcze jedna osoba dorosła, lub odbiorcami jest co najmniej dwoje małoletnich i każdorazowo musi być to kontakt jawny), zgodnie z prawem i opierać się na prawidłowych etycznie profesjonalnych relacjach. Kontakty przez prywatne kanały komunikacji, również media społecznościowe, mogą odbywać się tylko i wyłącznie w celach służbowych i w uzasadnionych przypadkach oraz w żaden sposób nie wykraczają poza relację wychowawczą.
- b) W przypadku konieczności wizyty w miejscu zamieszkania uczestnika, bądź spotkania z rodzicami/opiekunami prawnymi – powinno się to odbywać po uzyskaniu zgody przełożonego i poinformowaniu go o miejscu spotkania bądź sposobie kontaktu, powódzie kontaktu, a po odbyciu spotkania lub kontaktu telefonicznego, należy poinformować przełożonego o jego przebiegu, a w przypadku wystąpienia sytuacji kryzysowej – udokumentowanie notatką służbową.
- c) Utrzymywanie relacji towarzyskich lub rodzinnych (jeśli uczestnik i rodzice/opiekunowie prawni są osobami bliskimi wobec pracownika – krewnymi, sąsiadami, itp.) wymaga zachowania poufności wszystkich informacji dotyczących innych uczestników, ich rodziców/opiekunów prawnych.

6. Zasady bezpiecznych relacji małoletni – małoletni:

- a) Naczelną zasadą relacji między uczestnikami jest:
  - Działanie z szacunkiem, przy uwzględnianiu godności i potrzeb wszystkich uczestników.
  - Równe traktowanie, szacunek dla różnorodności, indywidualnej tożsamości i ekspresji.
- b) Niedopuszczalne jest stosowanie przemocy wobec kolegi/koleżanki w jakiegokolwiek formie: fizycznej, werbalnej, stosowanej poprzez środki komunikacji elektronicznej, manipulacji, zastraszania, itp.
- c) Uczestnik jest bezwzględnie zobligowany do powstrzymywania się od używania przemocy, znęcania się nad kolegami/koleżankami słabszymi czy młodszymi, używania wulgarnego, obraźliwego języka.
- d) Uczestnik szanuje:
  - Prawo innych uczestników do prywatności.
  - Cudzą własność, prywatność i przestrzeń.
- e) Uczestnik:
  - Zachowuje się wobec kolegów/koleżanek w sposób stosowny (obejmuje to nieużywanie wulgarnych słów/gestów/żartów/memów/sms-ów itd., nieczynienie obraźliwych uwag, nienawiazywanie w wypowiedziach do wyglądu, aktywności bądź atrakcyjności seksualnej i poziomu inteligencji oraz niewykorzystywanie wobec innych przewagi fizycznej, niezastraszanie, nieprzymuszanie, niekierowanie gróźb;
  - Nie zawstydzia innych, nie upokarza, nie lekceważy, nie obraża, nie rozładowuje agresji słownej lub fizycznej na innych;

- Nie utrwała wizerunku innych osób (filmowanie, nagrywanie głosu, fotografowanie) w sytuacji, gdy nie wyraziły one na to zgody i w sytuacjach, które mogą ich zawstydzać, obrażać, kompromitować, ośmieszać, ujawniać ich sprawy osobiste lub rodzinne;
- Nie proponuje kolegom/koleżankom alkoholu, wyrobów tytoniowych, w tym nowatorskich/e-papierosów ani innych substancji psychoaktywnych, ani ich używania.

7. Działania z małoletnimi:

Pracownik OHP w działaniach z małoletnimi:

- Jest zobowiązany do jawności i przejrzystości kontaktu z małoletnim.
- Swoim profesjonalnym zachowaniem daje przykład małoletnim i jest dla nich przykładem do naśladowania.
- Aktywizuje małoletnich i traktuje ich równo bez względu na ich płeć, orientację seksualną, sprawność/niepełnosprawność, status społeczny i ekonomiczny, etniczny, kulturowy, religijny i światopogląd.
- Dbą o bezpieczeństwo i dobre samopoczucie małoletniego. Oznacza to konieczność wcześniejszego przeprowadzenia oceny ryzyka, obejmującej np. zakwaterowanie w internacie.
- Kontroluje ogólny przebieg sytuacji, jest zawsze świadomy tego, co robią małoletni i gdzie przebywają.
- Nie dopuszcza do oddalenia się małoletniego od grupy tylko z jednym dorosłym, chyba że dotyczy to członka rodziny i zostało to wcześniej uzgodnione z rodzicem/opiekunem prawnym lub wymagają tego względy bezpieczeństwa (np. wizyta u lekarza).
- Jest uważny na fizyczne i emocjonalne potrzeby małoletniego oraz pomaga w ich zabezpieczeniu. Upewnia się, że małoletni wie, komu może zgłaszać swoje obawy lub niewłaściwe zachowania.
- Stawia na pierwszym miejscu dobrostan małoletniego.
- Wspiera małoletniego w nawiązywaniu relacji z innymi uczestnikami w sposób niewywierający presji i pozostawiający wolność wyboru co do osób, z którymi małoletni chce lub nie chce nawiązywać kontaktu.
- Jest uważny na procesy grupowe występujące między małoletnimi.
- Przed wejściem do pokoju internatowego uczestnika pracownik powinien zapukać. Sytuacji, w których pracownik jest sam w pokoju z małoletnim należy unikać. Jeśli nie jest to możliwe, drzwi powinny pozostać otwarte.
- Zgłasza wszelkie obawy dotyczące bezpieczeństwa i dobrego samopoczucia małoletniego do koordynatora bezpieczeństwa uczestników OHP.
- Uwzględnia bezpieczeństwo małoletniego oraz zapewnia dostęp do szybkiej pomocy medycznej (dostęp do apteczki pierwszej pomocy, możliwość wezwania pogotowia).
- Nie angażuje małoletniego w aktywności uwłaczające lub obrażające go, ośmieszające, niewłaściwe, przekraczające strefę intymną i nagość, utrwalające stereotypy.
- Dbą o dobrostan fizyczny małoletniego zapewniając mu odpowiednią ilość snu oraz czasu na regenerację (dotyczy internatu i wyjazdów).
- Raportuje koordynatorowi bezpieczeństwa uczestników OHP wszystkie ryzykowne sytuacje, które obejmują zauroczenie małoletniego przez pracownika OHP lub pracownika OHP przez małoletniego. W przypadku bycia świadkiem takiej sytuacji, reaguje stanowczo i z wyczuciem.
- Unika faworyzowania małoletnich i nie otacza ich osobistą opieką, której nie potrzebują.
- Nie nawiązuje z małoletnim jakichkolwiek relacji romantycznych lub seksualnych ani nie składa mu propozycji o nieodpowiednim charakterze. Obejmuje to także seksualne

komentarze, żarty, gesty oraz udostępnianie małoletniemu treści erotycznych i pornograficznych bez względu na ich formę.

- s) Nie utrwała wizerunku małoletniego (filmowanie, nagrywanie głosu, fotografowanie) dla potrzeb prywatnych. Dotyczy to także umożliwienia osobom trzecim utrwalenia wizerunków małoletniego, jeśli kierownik jednostki nie został o tym poinformowany, nie wyraził na to zgody i nie uzyskał zgód rodziców/opiekunów prawnych oraz samego małoletniego.
  - t) Nie proponuje małoletniemu alkoholu, wyrobów tytoniowych ani nielegalnych substancji, jak również nie używa ich w obecności małoletniego.
  - u) Nie przyjmuje pieniędzy ani prezentów od małoletniego, ani jego rodziców/opiekunów prawnych. Nie wchodzi w relacje jakiegokolwiek zależności wobec małoletniego lub jego rodziców/opiekunów, które mogłyby prowadzić do oskarżeń o nierówne traktowanie bądź czerpanie korzyści majątkowych i innych.
-

IV. Zasady i procedura interwencji w sytuacji podejrzenia krzywdzenia lub posiadania informacji o krzywdzeniu małoletniego

---

1. W Ochotniczych Hufcach Pracy obowiązuje *Procedura interwencji w sytuacjach kryzysowych zagrażających bezpieczeństwu uczestnika OHP* (stanowiąca odrębne zarządzenie Komendanta Głównego OHP). Określa ona sposób postępowania w sytuacjach zagrażających zdrowiu i życiu uczestnika i jest nakierowana na tworzenie i wzmacnianie bezpiecznego i przyjaznego środowiska dla młodych osób oraz ich ochronę przed zagrożeniami i krzywdzeniem. W sposób szczególny traktuje osobę do 18. roku życia.
2. Procedura interwencji ma na celu wspierać pracowników OHP w realizowaniu prawnego i społecznego obowiązku reagowania w sytuacji podejrzenia krzywdzenia małoletniego.
3. Zagrożenie bezpieczeństwa małoletniego może przybierać różne formy, z wykorzystaniem różnych sposobów kontaktu i komunikowania.
4. W sytuacji podejrzenia krzywdzenia lub posiadania informacji o krzywdzeniu małoletniego podejmowane są niezwłoczne działania interwencyjne, których celem jest zatrzymanie krzywdzenia małoletniego i zapewnienie mu bezpieczeństwa oraz niezwłocznego zawiadomienia o przestępstwie organów ścigania.
5. Niezależnie od tego czy krzywdzenie nastąpiło podczas pobytu pod opieką OHP, czy pracownik OHP powziął informacje na temat przemocy mającej miejsce poza OHP (np. przemoc występująca w domu rodzinnym małoletniego), należy podjąć interwencję oraz poinformować kierownika jednostki i rodziców/opiekunów prawnych – o ile nie są oni osobami krzywdzącymi (w przypadku dokonywania krzywdy jest jednego z rodziców/opiekunów prawnych – należy poinformować drugiego rodzica/opiekuna prawnego).
6. Zawiadomienie niezwłocznie powinno wpłynąć do podmiotów takich jak policja, prokuratura, ośrodek pomocy społecznej, przynależnych do miejsca zamieszkania małoletniego.
7. Jeżeli osobą podejrzaną o krzywdzenie jest osoba małoletnia w wieku od 13 do 17 lat, a jego zachowanie stanowi czyn karalny, należy dodatkowo niezwłocznie poinformować właściwy miejscowo sąd rodzinny lub policję poprzez pisemne zawiadomienie.
8. Z przebiegu każdej interwencji sporządza się informację/zgłoszenie i załącza do dokumentacji.
9. W opiece wychowawczej nad małoletnimi szczególną uwagę należy zwrócić na takie formy krzywdzenia, których ryzyko pojawienia się, zdarza się najczęściej. Są to:
  - a) Krzywdzenie przez osobę dorosłą.
  - b) Krzywdzenie rówieśnicze.
10. Wobec małoletniego poddanego krzywdzeniu należy opracować **Plan wsparcia małoletniego uczestnika OHP** (zwany dalej *Planem*). *Plan* powinien zawierać wskazania dotyczące podjęcia działań w celu zapewnienia mu bezpieczeństwa, w tym:
  - a) Sposoby odizolowania go od źródeł zagrożenia.
  - b) Formy wsparcia możliwe do zaoferowania przez OHP.
  - c) Skierowanie małoletniego do specjalistycznej placówki pomocy dziecku, jeżeli istnieje taka potrzeba.

11. *Plan* powinien być opracowany z rodzicami/opiekunami prawnymi i omówiony z małoletnim. W przypadku, gdy opiekun jest osobą krzywdzącą, wówczas *Plan* należy opracować w porozumieniu z rodzicem niekrzywdzącym.
  12. *Plan* opracowywany jest przez pracowników pedagogicznych OHP dla konkretnego – małoletniego uczestnika OHP (skrzywdzonego oraz sprawcy). Stanowi ciąg oddziaływań wspierających, przewidzianych w czasie, mających na celu konstruktywną zmianę w zachowaniu i postępowaniu uczestnika lub wsparcie w pokonaniu przez niego trudności.
  13. W tworzeniu *Planu* należy korzystać z możliwości i zasobów OHP oraz włączać inne specjalistyczne podmioty takie jak: lokalne ośrodki pomocy społecznej, ośrodki interwencji kryzysowej, poradnie psychologiczno-pedagogiczne, specjalistyczne poradnie rodzinne, ośrodki wczesnej interwencji, ośrodki wsparcia dziennego, środowiskowe centra zdrowia psychicznego dla dorosłych oraz środowiskowe centra zdrowia psychicznego dla dzieci i młodzieży, centra pomocy dzieciom, ogólnopolskie i lokalne organizacje pozarządowe zajmujące się wspieraniem rodziców i dzieci. Jako uzupełnienie działań można przekazać dziecku numer telefonu zaufania. Dorośli mogą skorzystać z Telefonu dla Rodziców i Nauczycieli w sprawie Bezpieczeństwa Dzieci.
  14. *Plan* jest sporządzany w możliwie najkrótszym terminie, jednak nie dłuższym niż **do 10 dni roboczych** po ujawnieniu krzywdzenia uczestnika.
  15. *Plan* stanowi część *Indywidualnego planu wychowawczego* (IPW).
-

V. Zasady bezpiecznego korzystania z urządzeń elektronicznych z dostępem do internetu

---

1. Rozwiązania organizacyjne dotyczące zasad korzystania i obecności w sieci, a także w zakresie użytkowania urządzeń elektronicznych przez uczestnika w jednostce OHP bazują na aktualnych standardach bezpieczeństwa i mają na względzie ochronę uczestnika przed krzywdzeniem.
2. Infrastruktura sieciowa jednostki OHP umożliwi dostęp do internetu pracownikowi OHP oraz uczestnikowi.
3. Administrator sieci zabezpiecza korzystanie z internetu tak, aby możliwe było zidentyfikowanie ewentualnych nadużyć.
4. W trakcie zajęć osobiste urządzenia elektroniczne powinny być wyłączone lub wyciszone.
5. Jednostka OHP, zapewniając małoletniemu dostęp do internetu, jest zobowiązana podejmować działania zabezpieczające go przed dostępem do treści, które mogą stanowić zagrożenie dla jego prawidłowego rozwoju. Jeśli udostępniany jest sprzęt elektroniczny, w szczególności należy zainstalować i aktualizować oprogramowanie zabezpieczające. Jeśli udostępnia się sieć Wi-Fi, należy zabezpieczyć ją hasłem.
6. Pracownik OHP powinien być świadomy cyfrowych zagrożeń i ryzyka wynikającego z rejestrowania prywatnej aktywności w sieci przez aplikacje i algorytmy, ale także własnych działań w internecie. Dotyczy to „lajkowania” określonych stron, korzystania z aplikacji randkowych, na których można spotkać małoletniego, z którym prowadzi zawodowe działania, obserwowania określonych osób/stron w mediach społecznościowych i ustawień prywatności kont, z których korzysta. Jeśli profil pracownika OHP jest publicznie dostępny, małoletni i jego rodzice/opiekunowie prawni będą mieć wgląd w jego cyfrową aktywność.
7. Pracownik OHP nie może używać swoich prywatnych kont w mediach społecznościowych do publikowania informacji związanych z pracą z małoletnim. Wszelka komunikacja powinna być prowadzona poprzez oficjalne media społecznościowe OHP. Publikując komentarze na portalach społecznościowych pracownik OHP powinien kierować się uważnością na to, czy nie zagraża to dobru małoletniego i nie wyrządza mu krzywdy.
8. Pracownikowi OHP nie wolno nawiązywać prywatnych kontaktów z małoletnim poprzez przyjmowanie bądź wysyłanie zaproszeń w mediach społecznościowych.
9. Wszelka komunikacja internetowa przed, w trakcie i po zorganizowanych zajęciach powinna odbywać się w miarę możliwości za pośrednictwem rodziców/opiekunów prawnych. W przypadku, kiedy nie jest to możliwe, należy uzyskać zgodę w/w osób oraz małoletniego na komunikację bezpośrednią, pamiętając o tym, że bezpośrednia komunikacja z małoletnim za pośrednictwem poczty elektronicznej bądź zamkniętych grup służących komunikacji z małoletnim (np. Whatsapp, Messenger), jest możliwa wyłącznie, jeśli w grupie lub w gronie odbiorców jest jeszcze jedna osoba dorosła, lub odbiorcami jest co najmniej dwoje małoletnich.
10. Wiadomości powinny się ograniczać wyłącznie do komunikacji związanej bezpośrednio z uczestnictwem małoletniego w OHP. W szczególności nie należy przysyłać niczego, co postronny obserwator mógłby postrzegać jako wiadomość naruszającą godność osobistą małoletniego lub jako wiadomość mającą charakter seksualny.
11. Bezwzględnie zabronione jest komunikowanie się z małoletnim poprzez czaty internetowe, strony z gram, komunikatory internetowe, z wyjątkiem sytuacji nadzwyczajnej.

12. Za zagrożenia związane z użytkowaniem przez małoletniego internetu i mediów elektronicznych uznaje się:
  - a) Dostęp do treści nielegalnych, m.in. materiałów przedstawiających seksualne wykorzystywanie małoletniego; materiały przedstawiające twardą pornografię, treści propagujące rasizm i ksenofobię, inne nielegalne treści skierowane przeciwko bezpieczeństwu małoletniego (np. propagowanie lub pochwalanie zachowań o charakterze pedofilskim, materiały utrwalające wizerunek nagiej osoby lub osoby w trakcie czynności seksualnej przy użyciu przemocy, groźby bezprawnej lub podstępny albo rozpowszechniane bez jej zgody, treści pornograficzne udostępniane małoletniemu, uwodzenie dziecka poniżej 15 r.ż. przez internet, tzw. child grooming, zjawisko szantażu na tle seksualnym (określane również jako „*sextortion*”).
  - b) Dostęp do treści szkodliwych i nieodpowiednich m.in. treści obrazujące przemoc, obrażenia fizyczne, prezentujące drastyczne sceny, śmierć, okrucieństwo wobec zwierząt, treści nawołujące do podejmowania działań autodestrukcyjnych (samookaleczeń, pro-ana, samobójstw, zażywania szkodliwych substancji, w tym środków psychoaktywnych niezidentyfikowanych jednoznacznie jako narkotyki itp.), treści nawołujące do przemocy, przestępczości, radykalizacji (również sekty) i ekstremizmu, „patostreamy”, treści dyskryminacyjne oraz pornograficzne.
  - c) Dostęp do szkodliwych i nieodpowiednich kontaktów online oraz usług online - m.in. presja rówieśnicza, cyberprzemoc, grooming, szantaż na tle seksualnym, aktywność seksualna jako źródło dochodu osób nieletnich, hazard online, reklamy niedostosowane do wieku, media społecznościowe niedostosowane do wieku.
  - d) Dostęp do szkodliwych i ryzykownych zachowań (np. podejmowanie wyzwań online, seksting, wywieranie presji, stosowanie przemocy z wykorzystaniem technologii informacyjnych i komunikacyjnych).
13. Jeśli małoletni korzysta ze sprzętu i wi-fi udostępnianego przez OHP, dostęp małoletniego do internetu powinien być możliwy:
  - a) Pod nadzorem pracownika OHP i na urządzeniach OHP.
  - b) Bez nadzoru – na przeznaczonych do tego komputerach, znajdujących się na terenie OHP (dostęp swobodny).
  - c) Za pomocą sieci wi-fi OHP – po podaniu hasła.
14. Nie dopuszcza się małoletniego do korzystania z prywatnego sprzętu elektronicznego pracownika OHP. Jeśli jest to absolutnie konieczne, musi odbywać się to przy obecności właściciela sprzętu celem zabezpieczenia małoletniego przed dostępem do prywatnych treści znajdujących się na komputerze, telefonie.
15. W przypadku dostępu realizowanego pod nadzorem pracownika OHP, osoba ta ma obowiązek informowania małoletniego o zasadach bezpiecznego korzystania z internetu. Pracownik OHP czuwa także nad bezpieczeństwem korzystania z internetu przez małoletnich podczas zajęć.
16. OHP zapewnia stały dostęp do materiałów edukacyjnych, dotyczących bezpiecznego korzystania z internetu, przy komputerach, z których możliwy jest dostęp swobodny do sieci. Osoba odpowiedzialna za internet zapewnia, aby sieć internetowa OHP lub sieć udostępniania małoletniemu w inny sposób, była zabezpieczona przed niebezpiecznymi treściami, instalując i aktualizując odpowiednie, nowoczesne oprogramowanie.
17. Jeśli OHP udostępni małoletniemu sprzęt elektroniczny, osoba odpowiedzialna za internet przed udostępnieniem sprawdza, czy na komputerach ze swobodnym dostępem podłączonych do

internetu nie znajdują się niebezpieczne treści. W przypadku znalezienia niebezpiecznych treści, wyznaczona osoba stara się ustalić, kto korzystał z komputera w czasie ich wprowadzenia.

18. Informację o małoletnim, który korzystał z komputera w czasie wprowadzenia niebezpiecznych treści, osoba odpowiedzialna za internet przekazuje koordynatorowi bezpieczeństwa uczestników OHP.
  19. W miarę możliwości osoba odpowiedzialna za internet przeprowadza z małoletnimi zajęcia dotyczące bezpiecznego korzystania z internetu.
  20. Pracownik OHP czuwa nad bezpiecznym korzystaniem przez małoletniego z mediów elektronicznych, w szczególności pilnuje, aby małoletni nie rejestrował ani nie publikował wizerunku swojego lub innych osób w sposób sprzeczny z godnością człowieka, a także informuje małoletniego o konieczności rozważnego korzystania z mediów społecznościowych.
-

VI. Zasady ochrony wizerunku małoletniego

A. Założenia ogólne.

1. OHP, uznając prawo małoletniego do prywatności i ochrony dóbr osobistych, zapewnia:
  - a) Najwyższe standardy ochrony danych osobowych małoletniego zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa.
  - b) Ochronę wizerunku małoletniego kierując się odpowiedzialnością i rozważą ochronę dóbr osobistych wobec utrwalania, przetwarzania, używania i publikowania wizerunków.
2. Utrwalanie, przetwarzanie, używanie, publikowanie wizerunku małoletniego znajdującego się na zdjęciu, nagraniu bądź na jakimkolwiek nośniku musi być dokonywane rozważnie i ostrożnie. Działania tego rodzaju są dopuszczalne wyłącznie w celu celebrowania sukcesów małoletniego, dokumentowania działań lub funkcjonowania OHP (np. podczas zorganizowanych aktywności), przy zachowaniu bezpieczeństwa małoletniego.
3. Zdjęcia bądź nagrania są realizowane bez dyskryminacji na jakiegokolwiek cechy.
4. W każdym wypadku należy kierować się dobrem i godnością małoletniego. Materiał zawierający jego wizerunek nie może być uwłaczający lub obrażający go, pokazywać sytuacji, które bez kontekstu wydają się ośmieszające, niewłaściwe, pokazywać przekroczeń strefy intymnej i nagości, utrwałać stereotypów. W celu ochrony małoletniego przed działaniami naruszającymi jego dobro, w trakcie rejestracji:
  - a) Małoletni musi być ubrany, a sytuacja utrwalana na zdjęciu/nagraniu nie może być dla niego poniżająca, ośmieszająca ani ukazywać go w negatywnym kontekście.
  - b) Zdjęcia/nagrania małoletniego powinny się koncentrować na czynnościach wykonywanych przez niego i w miarę możliwości przedstawiać go w grupie, nie pojedynczo.
5. Zabronione jest ujawnianie w trakcie rejestracji jakichkolwiek informacji dotyczących małoletniego, w tym jego stanu zdrowia, sytuacji materialnej, sytuacji prawnej.
6. Wszystkie podejrzenia i problemy dotyczące niewłaściwego utrwalania i rozpowszechniania wizerunku małoletniego należy rejestrować i zgłaszać koordynatorowi bezpieczeństwa uczestników OHP.
7. Szczególną uwagę należy zachować w ramach współpracy OHP ze sponsorami wspierającymi przedsięwzięcia z udziałem małoletnich. Dotyczy to zwłaszcza sytuacji, w których sponsorzy przekazują małoletniemu np. paczki świąteczne, pomoc okolicznościową. W działaniach tych nie jest wskazane utrwalanie wizerunku małoletniego mogące naznaczać jego sytuację rodzinną, materialną lub inną.

B. Rejestrowanie wizerunku.

1. Utrwalanie wizerunku małoletniego jest możliwe tylko wtedy, jeśli kierownik jednostki OHP został o tym poinformowany i wyraził na to zgodę oraz uzyskano zgodę rodziców/opiekunów prawnych, a także zgodę małoletniego.
2. Jeśli wizerunek małoletniego stanowi jedynie szczegół całości takiej jak zgromadzenie, krajobraz, impreza publiczna, zgoda rodziców/opiekunów prawnych i małoletniego nie jest wymagana.
3. Należy rozdzielić zgodę na utrwalanie wizerunku od zgody na upublicznianie wizerunku. Jeśli małoletni, rodzice/opiekunowie prawni nie wyrazili zgody na utrwalenie wizerunku, należy respektować ich decyzję i z wyprzedzeniem ustalić z nimi, w jaki sposób osoba rejestrująca aktywności będzie mogła zidentyfikować małoletniego, aby nie utrwalając jego wizerunku na

zdjęciach indywidualnych i grupowych. Przyjęte rozwiązanie nie może być wykluczające dla małoletniego, którego wizerunek nie powinien być rejestrowany.

4. Jeśli rejestracja wydarzenia zostanie zlecona osobie zewnętrznej (np. wynajętemu fotografowi lub kamerzyście) lub małoletni uczestniczy w wydarzeniu rejestrowanym przez media, należy zadbać o jego bezpieczeństwo poprzez:
  - a) Zobowiązanie osoby/firmy rejestrującej wydarzenie do przestrzegania zasad określonych w niniejszych *Standardach*.
  - b) Zobowiązanie osoby/firmy rejestrującej wydarzenie do noszenia identyfikatora w czasie trwania wydarzenia.
  - c) Niedopuszczenie do sytuacji, w której osoba/firma rejestrująca będzie przebywała z małoletnim bez nadzoru pracownika OHP.
  - d) Poinformowanie rodziców/opiekunów prawnych oraz małoletniego, że osoba/firma rejestrująca wydarzenie będzie obecna podczas wydarzenia i upewnienie się, że rodzice/opiekunowie prawni oraz małoletni udzielili pisemnej zgody na rejestrowanie wizerunku ich dzieci.
5. Pracownikowi OHP nie wolno umożliwiać przedstawicielom mediów i osobom nieupoważnionym utrwalania wizerunku małoletniego bez pisemnej zgody rodziców/opiekunów prawnych i małoletniego oraz bez zgody kierownika jednostki.
6. Pracownik OHP nie kontaktuje przedstawicieli mediów z małoletnim, nie przekazuje mediom kontaktu do ich opiekunów i nie wypowiada się w kontakcie z przedstawicielami mediów o sprawie małoletniego lub jego rodzica/opiekuna prawnego. Zakaz ten dotyczy także sytuacji, gdy pracownik OHP jest przekonany, że jego wypowiedź nie jest w żaden sposób utrwalana. W szczególnych i uzasadnionych przypadkach kierownik jednostki może podjąć decyzję o skontaktowaniu się z rodzicami/opiekunami prawnymi w celu ustalenia procedury wyrażenia przez nich zgody na kontakt z mediami.

C. Upublicznianie wizerunku.

1. Upublicznienie przez pracownika OHP wizerunku małoletniego utrwalonego w jakiegokolwiek formie (fotografia, nagranie audio-wideo) wymaga zgody rodziców/opiekunów prawnych oraz małoletniego.
2. Zgoda, o której mowa w niniejszym rozdziale, powinna zawierać informację, gdzie będzie umieszczony zarejestrowany wizerunek i w jakim kontekście będzie wykorzystywany (np. że umieszczony zostanie na stronie www.youtube.com w celach promocyjnych) i przez kogo.
3. Należy unikać podpisywania zdjęć/nagrań informacjami identyfikującymi małoletniego z imienia i nazwiska. Jeśli konieczne jest podpisanie, to używamy tylko imienia, wyjątek stanowią sytuacje, kiedy rodzic/opiekun prawny wyraża na to zgodę.
4. Publikacja zdjęć dopuszczalna jest na wymienionych wcześniej zasadach wyłącznie w okresie wyznaczonym w pisemnej zgodzie rodzica/opiekuna prawnego.

D. Przechowywanie materiałów zawierających wizerunek.

1. Materiały zawierające wizerunek małoletniego należy przechowywać w sposób zgodny z prawem i zapewniający jego ochronę.
2. Nośniki analogowe zawierające zdjęcia i nagrania, w miarę możliwości, należy przechowywać w zamkniętej na klucz szafce, a nośniki elektroniczne w folderze chronionym. Dostęp do zabezpieczonych zdjęć i nagrań mogą mieć wyłącznie osoby do tego upoważnione przez kierownika jednostki.

3. Nośniki analogowe i elektroniczne należy przechowywać przez okres wymagany przepisami prawa o archiwizacji i/lub ustalony okres.
4. Zabronione jest przechowywanie materiałów elektronicznych zawierających wizerunki małoletniego na nośnikach nieszyfrowanych oraz mobilnych, takich jak telefony komórkowe i urządzenia z pamięcią przenośną.
5. Wizerunek małoletniego należy rejestrować, w miarę możliwości, przy pomocy służbowych urządzeń rejestrujących (tj. telefonów komórkowych, aparatów fotograficznych, kamer). W szczególnych przypadkach dopuszcza się możliwość używania przez pracownika OHP prywatnych urządzeń – każdorazowo taki materiał powinien być usuwany z nośnika prywatnego od razu po umieszczeniu go w wskazanych przez kierownika jednostki nośnikach analogowych lub elektronicznych.

E. Rejestrowanie wizerunków do prywatnego użytku.

W sytuacjach, w których rodzice/opiekunowie prawni lub uczestnik OHP rejestruje wizerunek małoletniego do prywatnego użytku, należy na początku każdej z tych sytuacji poinformować go o tym, że:

- a) Wykorzystanie, przetwarzanie i publikowanie zdjęć/nagrań zawierających wizerunek małoletniego i osób dorosłych wymaga udzielenia zgody przez te osoby.
- b) Zdjęcia lub nagrania zawierające wizerunek małoletniego nie powinny być udostępniane w mediach społecznościowych ani na serwisach otwartych, chyba że rodzice/opiekunowie prawni i sam małoletni wyrażą na to zgodę.
- c) Przed publikacją zdjęcia/nagrania on-line zawsze warto sprawdzić ustawienia prywatności, aby upewnić się, kto będzie mógł uzyskać dostęp do wizerunku małoletniego.

Uwaga:

- W przypadku gdyby małoletni nie wyraził zgody na wykorzystanie, przetwarzanie, publikowanie zdjęć/nagrań zawierających jego wizerunek – należy odstąpić od tej czynności, albowiem małoletni mają również zagwarantowane prawa i wolności, które należy szanować i przestrzegać.
- Zalecana jest pisemna forma zgód, o których mowa w niniejszym rozdziale.

VII. Współpraca z rodzicami/opiekunami prawnymi małoletniego

---

1. Pracownik pedagogiczny OHP jest zobowiązany do współpracy z rodzicami/opiekunami prawnymi uczestnika małoletniego.
2. W dokumentacji małoletniego uczestnika znajdują się dane kontaktowe do rodziców/opiekunów prawnych i każdy pracownik pedagogiczny ma możliwość wglądu do danych kontaktowych na wypadek konieczności skontaktowania się z rodzicami/opiekunami prawnymi w zakresie spraw wychowawczo-opiekuńczych dotyczących uczestnika.
3. W każdym przypadku rozwiązywania problemów związanych z naruszeniem przez uczestnika prawa, obowiązujących w jednostce OHP zasad związanych z bezpieczeństwem, czy innych przejawów demoralizacji niezbędne jest powiadomienie rodziców/opiekunów prawnych.
4. W przypadku pogorszenia się samopoczucia uczestnika, zaistnienia dolegliwości, objawów chorobowych, bądź mającego miejsce zdarzenia lub wypadku skutkującego uszkodzeniem ciała – bezzwłocznie należy powiadomić rodziców/opiekunów prawnych.
5. W przypadku podejrzenia zażycia przez uczestnika substancji psychoaktywnych lub odurzających, a także podejrzenia posiadania takich substancji, które to wymagają przeprowadzenia testu (np. alkomat, test na obecność narkotyków), należy niezwłocznie zawiadomić rodziców/opiekunów prawnych uczestnika. Dotyczy to również podejrzenia posiadania przy sobie takich substancji.
6. W celu rozwiązywania zaistniałego problemu pracownik OHP na bieżąco prowadzi działania wychowawcze i ustala możliwie najbliższy termin spotkania z uczestnikiem i jego rodzicami/opiekunami prawnymi, prowadzi rozmowę interwencyjną z uczestnikiem, prowadzi rozmowę z rodzicami/opiekunami prawnymi, w czasie której wspólnie ustalają dalsze działania wobec uczestnika.
7. Brak współpracy ze strony rodziców/opiekunów prawnych powoduje konieczność podjęcia innych działań przewidzianych prawem (np. sąd rodzinny, policja, prokuratura).
8. Miejscem kontaktów rodziców/prawnych opiekunów z kadrami pedagogicznymi, w zależności od problemu i potrzeb, jest jednostka OHP/szkoła/zakład pracy.
9. Rodzice/opiekunowie prawni na pierwszym zebraniu lub spotkaniu - po rozpoczęciu roku szkoleniowego – są powiadamiani o zasadach współpracy z kadrami, ich obowiązkach i odpowiedzialności za współpracę, o terminach dyżurów i możliwościach konsultacji w kwestii monitorowania sytuacji wychowawczej uczestnika oraz rozwiązywania bieżących problemów.
10. Spotkania odbywają się w formie: zebrań ogólnych z rodzicami/opiekunami prawnymi, rozmów indywidualnych, konsultacji, spotkań w terminach zgodnych z potrzebami OHP lub rodziców/opiekunów prawnych.
11. W sytuacjach uzasadnionych wychowawczo pracownik OHP może wezwać rodziców/opiekunów prawnych w trybie pilnym - telefonicznie lub w formie elektronicznej m.in. e-mail, czy sms i pisemnej.
12. Obecność rodziców/prawnych opiekunów na zebraniach odnotowuje wychowawca w Indywidualnym planie wychowawczym/dzienniku zajęć wychowawczych krótką informacją podsumowującą indywidualne spotkanie z rodzicem/opiekunem prawnym, a w przypadku gdy sprawa jest poważna (czyn zabroniony, naruszenie bezpieczeństwa, demoralizacja, eksperymentowanie ze środkami odurzającymi, stanie się ofiarą przemocy lub inne poważne zdarzenia), przedstawiciel kadry sporządza *notatkę służbową*. Wszystkie uzgodnienia między jednostką OHP i rodzicami/prawnymi opiekunami dołącza się do dokumentacji wychowawczej.

13. O problemach, wynikłych w trakcie kontaktu z rodzicami/prawnymi opiekunami, wykraczającymi poza kompetencje wychowawcy, należy niezwłocznie poinformować koordynatora.
  14. Rodzice/opiekunowie prawni są zapoznawani ze *Standardami* oraz poświadczają to zapoznanie się poprzez złożenie podpisu lub podpisem elektronicznym m.in. ePUAP, czy podpisem elektronicznym kwalifikowanym.
-

VIII. Zasady przeglądu i aktualizacji *Standardów*

---

1. Przyjęty *Standard* jest weryfikowany pod kątem prawidłowości jego stosowania, a także aktualizowany z uwagi na bieżące uwarunkowania, np. zmiany w ustawach, rozporządzeniach, szczególne okoliczności, wpływające na zmiany kompetencji instytucji lub nowe priorytety oraz potrzeby małoletniego, wynikające z ankiet wśród pracowników i uczestników, uwagi i potrzeby, wnioski wyciągane z podejmowanych interwencji.
  2. Koordynator bezpieczeństwa uczestników OHP, jako osoba odpowiedzialna za monitorowanie realizacji *Standardów* oraz za proponowanie w nich zmian, zgodnie z właściwością terytorialną, przeprowadza **co najmniej raz na 2 lata** od daty wdrożenia *Standardów*, ankietę monitorującą poziom ich realizacji:
    - a) Ankieta monitorująca *Standardy* – pracownik OHP.
    - b) Ankieta monitorująca *Standardy* – małoletni uczestnik OHP.
  3. W ankiecie pracownicy OHP oraz osoby małoletnie i mogą proponować zmiany oraz wskazywać naruszenia.
  4. Koordynator bezpieczeństwa uczestników OHP, zgodnie z właściwością terytorialną, dokonuje opracowania wyników wypełnionych ankiet oraz oceny zgodności *Standardów* z obowiązującymi przepisami prawa. Sporządza na tej podstawie raport z monitoringu, który następnie przekazuje koordynatorowi bezpieczeństwa uczestników OHP jednostki sprawującej nadzór.
  5. Koordynator bezpieczeństwa uczestników OHP na poziomie ogólnopolskim przeprowadza analizę wyników ankiet, proponuje zmiany i wprowadza do *Standardów* niezbędne zmiany, a następnie przekazuje je koordynatorom na podległym poziomie organizacji OHP.
-

Podstawa prawna

Podstawa prawna (stan na 31 lipca 2024 r.):

1. Konwencja o prawach dziecka z dnia 20 listopada 1989 r.
2. Ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy.
3. Ustawa z dnia 9 czerwca 2022 r. o wsparciu i resocjalizacji nieletnich.
4. Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty.
5. Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe.
6. Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r.- przepisy wprowadzające ustawę Prawo oświatowe.
7. Ustawa z dnia 10 maja 2018 r. o ochronie danych osobowych.
8. Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks karny.
9. Ustawa z dnia 26 czerwca 1974 r. Kodeks pracy.
10. Ustawa z dnia 6 czerwca 1997r. Kodeks postępowania karnego.
11. Ustawa z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małoletnich.
12. Ustawa z dnia 9 czerwca 2022 r. o wspieraniu i resocjalizacji nieletnich.
13. Ustawa z dnia 6 czerwca 1997r. Kodeks karny wykonawczy.
14. Ustawa z dnia 28 lipca 2023 r. o zmianie ustawy – Kodeks rodzinny i opiekuńczy oraz niektórych innych ustaw.
15. Ustawa z dnia 17 listopada 1964 r. Kodeks postępowania cywilnego.
16. Ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy.
17. Ustawa z dnia 26 stycznia 1982 r. Karta Nauczyciela.
18. Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.
19. Ustawa z dnia 9 listopada 1995 r. o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych.
20. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii.
21. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej.
22. Ustawa z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji.
23. Ustawa z dnia 8 września 2006 r. o Państwowym Ratownictwie Medycznym.
24. Ustawa z dnia 24 maja 2000 r. o Krajowym Rejestrze Karnym.
25. Ustawa z dnia 24 sierpnia 2001 r. - Kodeks postępowania w sprawach o wykroczenia.
26. Ustawa z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa.
27. Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 lipca 2011 r. w sprawie szczegółowych zadań i organizacji Ochotniczych Hufców Pracy.
28. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 18 sierpnia 2015 r. w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii.
29. Rozporządzenie Ministra Edukacji i Nauki z dnia 9 sierpnia lipca 2017 r. w sprawie zasad organizacji udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach.

Opracowano: Zespół Wychowania BEZ KG OHP

Konsultacje: Komórki organizacyjne KG OHP, jednostki organizacyjne OHP, podmioty zewnętrzne wyspecjalizowane w realizacji zadań na rzecz dzieci i młodzieży

Akceptował: Dyrektor BEZ KG OHP